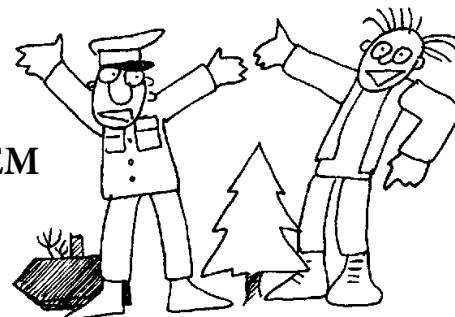

Andrzej Jermaczek

CELE W OCHRONIE PRZYRODY – MIĘDZY KOMPROMISEM A KONFORMIZMEM

Objectives of nature conservation – between compromise and conformism

ABSTRAKT: W artykule rozważana jest problematyka dotycząca społecznych aspektów ochrony przyrody, niekorzystnych dla przyrody kompromisów zawieranych w warunkach niskiego poziomu zaufania społecznego. Zwrócono uwagę na oportunistyczny udział uczestników dyskursu reprezentujących ochronę przyrody oraz zjawisko kumulowania niekorzystnych dla przyrody kompromisów. Wskazano na rosnące trudności w realizacji celów ochrony oraz konieczność weryfikacji założeń dotychczasowej filozofii ochrony przyrody pod kątem mechanizmów pozwalających prowadzić skuteczne działania ochronne ze świadomością ich społeczno – ekonomicznych uwarunkowań.

SŁOWA KLUCZOWE: kompromis w ochronie przyrody, planowanie ochrony, społeczne uwarunkowania ochrony przyrody, zaufanie społeczne

ABSTRACT: The present article ponders the issues of social aspects of nature conservation and disadvantageous compromises reached in the conditions of low level of social trust. Attention is focused on the opportunism of those discourse participants who represent nature conservation and on the phenomenon of accumulation of nature-adverse compromises. Indicated are the difficulties in accomplishment of conservation targets as well as the need for verification of the so far applied nature conservation philosophy with special attention to the mechanisms which permit effective conservation practices with awareness of their social and economic determinants.

KEY WORDS: compromise in nature conservation, conservation management planning, social determinants of nature conservation, social trust, stakeholders management

Między biologią a polityką

We wstępie do polskiego tłumaczenia podręcznika ochrony przyrody Pullina (2000) January Weiner napisał: „Aby chronić przyrodę trzeba dwóch rzeczy: chęci i umiejętności. Jeśli chodzi o chęci to pobudzają je względy emocjonalne, etyczne i estetyczne, wystarczy więc osobista wrażliwość. Wielu ludzi w naszym kraju mocno przeżywa zagrożenie różnorodności

życia i dewastacją naturalnego krajobrazu, ale ich wpływ na rzeczywistość jest, niestety, niewielki. Dlatego ważniejszym motywem do podejmowania wysiłków dla ochrony przyrody jest dobre rozumienie przyczyn i skutków niszczenia przyrody. Tu już nie wystarczą dobre chęci, potrzebne jest fachowe przygotowanie”. Codzienna praktyka zdaje się jednak dowodzić czegoś zupełnie innego. Że problem leży nie w braku wiedzy i umiejętności, lecz właśnie w braku chęci.